

ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ ЖИТТЄВИХ ДОМАГАНЬ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ

Стаття присвячена дослідженню гендерних відмінностей життєвих домагань майбутніх правоохоронців. Показано особливості оформлення життєвих та професійних гендерних ролей на основі існуючих статево-рольових стереотипів та гендерної ідентичності. Ключові слова: стать, гендер, гендерні ролі, гендерна ідентичність, життєві домагання, студенти, майбутні правоохоронці.

Стаття посвящена изучению гендерных отличий жизненных притязаний будущих правоохранителей. Показаны особенности оформления жизненных и профессиональных гендерных ролей на основе существующих половоролевых стереотипов и гендерной идентичности.

Ключевые слова: пол, гендер, гендерные роли, гендерная идентичность, жизненные притязания, студенты, будущие работники правоохранительных органов.

Постановка проблеми. Проблематика гендеру як самостійної системи соціальних відносин, у центрі яких знаходиться стать і сексуальність людини завжди цікавила психологів. За останні десятиріччя у вітчизняній та зарубіжній психології проведено та опубліковано десятки тисяч досліджень [10, с. 8]. Аналізуючи уявлення про феномен “гендеру” у вітчизняній та зарубіжній психології особистості варто відзначити суперечливість трактувань, а також міждисциплінарний характер меж у визначенні змісту і сфери застосовності терміну “гендер” та його відмінність від терміну “стать”, а також певне предметне розходження наукових інтересів учених [1; 2; 3; 9].

Факт тілесних відмінностей чоловіків та жінок не детермінує усі відмінності, що спостерігаються між ними, адже окрім конституційного в їх основі постає й соціокультурний контекст: вони відображають що в даний час та у даному суспільстві властиво чоловікам, а що – жінкам. При цьому соціальні відмінності чоловіків та жінок стали пов’язуватися з відмінностями в їх біологічному статусі ще з часів епохи Відродження [2; 3 с. 27–28]. Існуючі дослідження залишають відкритим питання щодо гендерних відмінностей становлення життєвих домагань студентської молоді, зокрема майбутніх правоохоронців.

Виходячи з зазначеної проблеми **метою** статті є визначення гендерних відмінностей життєвих домагань майбутніх правоохоронців, на основі яких оформлюється власна стратегія побудови та прогнозування особистісно-професійного розвитку суб’єкта діяльності.

Аналіз останніх досліджень. Існуюча безліч зарубіжних публікацій щодо статевої та гендерних відмінностей відображає односторонній підхід, який пояснює відмінності у здатностях та поведінці чоловіків та жінок лише вихованням та соціалізацією [9, с.13]. Загалом же відзначимо, що існують два підходи до статево-рольового розподілу, згідно з першим в основі відмінностей лежать психофізіологічні детермінанти, а з іншим – соціально-культурна матриця та процес гендерної соціалізації [4; 5, с. 39]. Тому ми погоджуємося з позицією Є.П. Ільїна стосовно обов’язковості урахування біологічних основ відмінностей людей різної статі окрім психологічних та соціальних установок суспільства [9].

Між тим зазначимо, що ми приймаємо позицію стосовно розрізнення понять “стать” та “гендер” М.Л. Сабунаєвої та Ю.Е. Гусєвої, які відзначають, що стать – це сукупність анатомо-фізіологічних особливостей організму, заданих від народження, а гендер – це соціальна стать, соціальний конструкт статі, надбудований суспільством над фізіологічною реальністю [3, с. 401]. На нашу думку гендер відображається в Я-образі особистості, як обумовлені соціокультурними чинниками соціалізації людини уявлення про рольові позиції статі в референтному оточенні, суспільстві в цілому. В ракурсі зазначених позицій слушним постає положення Є.П. Ільїна щодо доцільності уведення поняття “фенотипові стать”, що відображає сплав генетичної (біологічної) статі і гендерної (психологічної) статі [9].

Так, Е.Е. Маккобі та С.Н. Жаклін [16] наголошують на тому, що саме соціальні

експектації суспільства на основі соціально-культурної матриці відіграють провідну роль у формуванні психічної статі та гендерних ролей. Дослідники визначають усталені форми розуміння особистісних якостей, що визначають поведінку чоловіків та жінок через гендерні або статево-рольові стереотипи, в основу яких покладають уявлення про маскуліність та фемінінність. Про першооснову чоловічого та жіночого початків (аніма та анімус), які втілюються через статево-ідентичність як архетип колективного несвідомого та становлять мотиваційну основу життєдіяльності людини, писав ще К.Г. Юнг [5, с. 38–39].

В окремих дослідженнях маскуліність та фемінінність розглядається з одного боку як феномени, що проявляються в уявленнях, установках, стереотипах, які в процесі соціалізації формують саму гендерну ідентичність, а з іншого боку реалізуються у формі індивідуальної гендерної ідентичності – маскуліної, фемініної, андрогінної [5, с. 39]. Тому ми підтримуємо позицію Л.М. Долгих про те, що прояви гендерної ідентичності оформлюються у гендерні ролі як сукупність норм, стандартів, очікуваних взірців поведінки людини залежно від її біологічної статі, яку людина реалізовує, здійснює у моделі своєї поведінки, стильових особливостях діяльності тощо. На нашу думку, саме статево-рольові стереотипи є основою, своєрідним соціально-психологічним механізмом формування гендерних ролей чоловіків та жінок.

Аналіз досліджень свідчить про обумовленість вибору майбутньої професійної діяльності існуючим розподілом на чоловічі та жіночі види діяльності саме за статево-рольовими стереотипами не враховуючи при цьому рівень розвитку індивідуальних якостей, які дозволяють успішно її здійснювати. І.С. Кон зазначає, що історично жінкам на відміну від чоловіків відведено залежну, підпорядковану роль [5, с. 40–41].

О.В. Мігіна та В.Ф. Петренко наголошують на міжпоколінних зв'язках та глибинно-ментальному рівні регулювання у суспільній свідомості процесу формування статево-рольових стереотипів жіночої поведінки та їх установок [11].

Спираючись на роботи українських та зарубіжних дослідників [2; 5; 11; 15], зазначимо, що гендерні ролі з одного боку декларовані зовнішніми чинниками та

соціальним оточенням, а з іншого боку вони в процесі становлення особистості інтеріоризуються в процесі набуття власного життєвого досвіду. Зокрема культивування гендерних ролей через формування статево-рольових стереотипів відбувається ще за навчання у початковій школі.

У своєму дослідженні Л.М. Долгих звертається до напрацювань Р. Томпсон та Дж. Плека щодо особливостей структури чоловічих статево-рольових стереотипів [5, с. 52–55]. Змістова структура їх складається з таких чинників: норма статусу (уявлення про успішне кар'єрне зростання як основи соціального статусу); норма твердості (розумова, емоційна та фізична жорстокість у соціальних очікуваннях); норма антижіночості (неприйнятність стереотипно жіночих занять та видів професійної діяльності як соціальна вимога). Чоловічі стереотипи таким чином передбачають маскуліні характеристики, виражені через домінування, прагнення до досягнення мети, високу конкурентоспроможність, а їх гендерні ролі – професійну успішність, втілену у високих посадах та матеріальних благах. Наразі ментальна жорстокість може заважати професійному розвитку, блокуючи власну ініціативу чоловіків щодо набуття нових знань на курсах, додаткових заняттях, оскільки передбачає визнання власної некомпетентності. Емоційна стійкість чоловіків та спроможність самостійно розв'язувати свої емоційні проблеми передбачає здатність прислуховуватися до себе, аналізувати свої вчинки, планувати життєвий та професійний шлях [5]. Підтримуючи позицію Л.М. Долгих зазначимо, що статево-рольова стереотипізація таким чином обмежує життєві та професійні домагання молоді щодо розкриття себе у професіях на основі власних професійних здібностей та потенціалу при побудові професійної перспективи.

Цінними у нашому дослідженні є положення Т.М. Титаренко щодо гендерної асиметрії у життєвих домаганнях чоловіків та жінок. Так, жінки краще структурують час, а чоловіки орієнтуються у просторі. Жіноча часова свобода є надійною передумовою розвитку більш гнучких життєвих домагань, оскільки у жінок прогнозування власного майбутнього не детерміноване причинно-наслідковою

моделлю світу, як це роблять чоловіки [6, с. 33].

Для жінок характерні більш конкретні, прості, а тому реалістичні уявлення про бажане майбутнє. Чоловіки ж іноді не здатні “відокремити реалістичне, зважене моделювання потребового майбутнього від фантазійних, компенсаторних імажінацій”. Життєві домагання жінок більш стійкі, терплячі, цілеспрямовані, лише позитивно емоційно забарвлені на відміну від чоловічих очікувань, які сміливіші, ризикованіші, більш плинні, мінливі, нестійкі, можуть бути як позитивно та і негативно забарвлені в емоційному плані [6, с. 34].

Життєві домагання чоловіків на основі швидкої, оперативної мотивації направляють, а жіночі на основі терплячої, тривалої мотивації формують усталене ставлення до перешкод та обмежень. Нове та цікаве у предметній діяльності чоловіків та у комунікативній сфері жінок сприяє підвищенню рівня життєвих домагань, за умови віри у свої можливості [6, с. 35].

Т.М. Титаренко наголошує на більш інтенсивній дії комунікативно-семіотичного механізму життєвих домагань у жінок, яким характерні більш значущі стани затишку та передбачуваності за реальне втілення задумів у життя. Опосередкована інструментальними правилами, майбутня дійсність чоловіків більш чітка, зрозуміла, структурована та усвідомлена. Разом з тим цілепокладання чоловіків перспективне, цілі не дуже конкретизовані, у жінок же цілі більш конкретні та близькі. Тому не орієнтовані на теперішній час свого життя чоловіки менш гнучкі у переорієнтуванні своїх домагань у разі неможливості їх досягнення порівняно з жінками. Таким чином чоловічі життєві домагання стратегічні, задають напрям руху, а жіночі домагання тактичні, гнучкі за виникаючих перешкод [6, с. 36].

Як зазначає Є.П. Ільїн, у юнаків професійне самовизначення детерміноване чинниками далекої перспективи та формується в руслі загальної життєвої перспективи й органічно входить у нього. У дівчат життєве і професійне самовизначення не пов'язані між собою, для них характерна велика емоційність і ситуативність самовизначення, менш цілісний світогляд. Найближчі плани дівчат визначаються в основному пізнавальними інтересами і рівнем емоційної збудливості. У юнаків

планування найближчої перспективи обумовлене інтелектуальними показниками (комбінаторне мислення, загальний рівень інтелекту) і рівень самоконтролю [7, с. 68].

Д.В. Навольська наголошує на вищій рівень професійних домагань у хлопців, які орієнтовані на досягнення високого статусу і начальницьких посад, одержання матеріальних благ, а домагання дівчат не йдуть далі посад керівників середньої ланки та орієнтовані на максимальне задоволення професійних інтересів в обраній професії. Такі домагання орієнтують хлопців на вертикальний тип кар'єри, а дівчат – на горизонтальний [7, с. 72].

Жінки більш пасивні в плануванні ділової кар'єри, більше живуть сьогоднішнім днем і менше заглядають у завтрашній. За даними В.Г. Горчакової лише 20% жінок орієнтовані на професійну кар'єру. Дослідження М.В. Сафоновой показали, що особистісними особливостями успішних у кар'єрі жінок є товариськість, соціальна сміливість і активність, розважливність, емоційна стриманість, високий рівень інтелекту, достатній самоконтроль, тобто виразні маскуліні якості [7, с. 79].

Загалом можна погодитися з висновками Є.П. Ільїна, що менша зайнятість жінок у стереотипно чоловічих професіях обумовлена з одного боку упередженістю чоловіків, які вважають їх менш цінними працівниками, а з іншого боку – особистісними якостями жінок: їх схильністю до “жіночих” видів діяльності, та відчуттям дискомфорту в чоловічих колективах.

Важливим чинником у формуванні життєвих та професійних домагань є мотивація досягнення. М. Хорнер розширила двохфакторну модель Дж. Аткинсона (мотивацію досягнення успіху – уникнення невдачі) третій фактор – мотивацію уникнення успіху. На її думку, успіх викликає в жінок тривогу, тому що асоціюється з небажаними наслідками – втратою жіночності, втратою значущих відносин із соціальним оточенням. Відчуваючи провину перед дітьми й чоловіком, жінка підсвідомо прагне відмовитися від кар'єри [7, с. 89–90].

Існуючі дослідження показують, що у жінок мотив досягнення нижче, за чоловіків, і вони не схильні будувати у відношенні своєї професійної кар'єри далекі плани [6; 7–9; 17]. Однак зайняті у традиційно чоловічих

галузях жінки вибудовують професійні плани аналогічно з чоловіками. До такого висновку у своїх дослідженнях прийшов Д. Макклеланд – статеві відмінності в мотивах досягнення необхідно розглядати відповідно до типу цілі. Так, Х. Хекхаузен пізніше пояснює цей феномен відмінностями в тому, яка ціннісна орієнтація превалює в жінок – чоловіча (інтелектуальна) або жіноча (сімейно-побутова) [8].

Е. Маккобі та С. Жаклін [16] показали, що краща успішність і більший мотив досягнення в навчанні у дівчат порівняно з хлопцями обумовлені саме більшою орієнтацією на навчання. Також дослідження Є.П. Ільїна [7–9] показали, що у дівчат частіше, чим у юнаків, зустрічається високий рівень мотиву (потреби) досягнення.

Існують три точки зору на прояв мотиву досягнень у чоловіків і жінок, які підтверджені різними авторами. Так згідно з першою жінки інакше мотивовані на досягнення, ніж чоловіки, за другою – чоловіки й жінки мотивовані різними потребами: для жінок потреба в афіліації (емоційному прийнятті) важливіше, чим потреба в досягненнях. За третьою – мотив досягнень чоловіки й жінок рівно виразний, але реалізують його в різних видах діяльності. За даними Д. Спенса і Р. Хельмрайха, наведені К. До на студентській вибірці виявлено, що у жінок вище мотивація досягнення результату, у чоловіків – мотивація вдосконалювання й змагання, більш виразна спрямованість на одержання знань і професії, а в жінок – спрямованість на одержання диплома [7–9].

Стосовно особливостей самореалізації жінки в армії Є.П. Ільїн наголошує, що для неї відкриваються можливості службової кар'єри (за останні роки майже вдвічі збільшилася кількість військовослужбовців жінок, що проходять службу на посаді офіцерів), самоствердження, стати незалежною й самостійною, приносити користь суспільству [8, с.220–222].

За даними Р.Х. Кузіної, більшість жінок охарактеризували військову службу як досить цікаву для себе, різноманітну, ненудну, але, що не дозволяє проявляти ініціативу. Адаптаційні характеристики чоловіків виявилися вищими за жіночі, хоча в жінок вони відповідають нормі й не є протипоказанням до військової служби, але емоційна реакція перед відправленням їх у район бойових дій була виражена дуже

сильно, близька до афекту. Більше виражені в жінок у ході бойових дій і астено-депресивні стани [10].

Дослідження Л. Гелліє показали, що у поглядах на критерії успіху в кар'єрі для чоловіків головне – просування по службі, для жінок – психологічний успіх. Критеріями такого психологічного успіху жінки вважають статус місця роботи, статус назви організації, місце робочих зустрічей і зовнішній вигляд [1, с.258].

Цікавими виявилися результати дослідження Е. Цуй і Б. Гутек, які виявили, що чоловіки займають посади більш високого рівня, у них більше досвід роботи. Зате в жінок більш швидке за чоловіків просування по службі, більш високі оцінки їх діяльності з боку колег і більша задоволеність своїми успіхами й начальниками. Автори дослідження роблять правомірний висновок про рівну успішність лідерської кар'єри чоловіків і жінок і пояснюють це навчанням і в цілому – позитивною політикою керівництва до жінок у даній корпорації [1, с.259].

За Є.О. Могільовкіним у сфері кар'єри та професійного розвитку відмінності чоловічого й жіночого способів дії характеризуються нерівністю можливостей. Гендерний простір визначає кар'єрні домагання й стратегії їх реалізації. Істотні гендерні відмінності проявляються у цілепокладанні щодо професійних і особистісних досягнень: чоловіки схильні поширювати професійний успіх на успішність життя в цілому, у той час як жінки чітко диференціюють професійні досягнення й благополуччя в інших сферах життя. Чоловіка сприймають успіх як посадове просування й зростання матеріального добробуту, а професійний неуспіх – як тотальну життєву невдачу. Для жінки успіх асоціюється із ситуацією, коли “усе добре й в особистому житті, і в родині, і на роботі”, тобто присутня гармонія всіх сторін життя. У виборі кар'єрних стратегій жінки також проявляють більшу гнучкість [12, с.96].

Так, у жіночих стратегіях реалізації кар'єрних домагань істотну роль відіграє професійне, а не посадове зростання. При цьому рух посадовими сходами оцінюється як вертикальна кар'єра, а змістове освоєння професії, професійне зростання – як горизонтальна. Разом з тим жінки готові поступитися кар'єрними цілями заради

збереження відносин з людьми, на які вони орієнтовані [12, с.103].

І для чоловіків, і для жінок ключову роль при виборі кар'єрної стратегії відіграє прагнення працювати в організації, де реалізуються життєві цінності, пов'язані із соціально значимою діяльністю й, крім того, забезпечується досить тривалий строк зайнятості, стабільно виплачується заробітна плата. Але разом з тим для чоловіків поряд із прагненням управляти кар'єра мотивація, що домінує – подолання перешкод, розв'язання важких завдань. Рутинна, щоденна робота може привести до демотивації, втрати трудового ентузіазму. Установлено, що в структурі мотивів кар'єри "грошова мотивація" не є домінуючою, але завжди входить у мотиваційне ядро. При цьому в чоловіків матеріальні причини частіше посідають друге місце в ієрархії мотивів кар'єри, а у жінок – третє після самореалізації й інтересу до змісту праці [12, с.103].

Більшість жінок занадто пасивні, дозволяють випадковим подіям впливати на своє життя. Життєва ціль чоловіків – високий суспільний статус, повага й визнання. Життєва ціль жінки – чоловік, який захистить її та дітей. У боротьбі за статус чоловік конкурує з іншими чоловіками, але не розглядає на рівних жінку. У боротьбі за чоловіка жінка конкурує з іншими жінками. Жінки розуміють кар'єру як особистісне зростання і самовдосконалення. Чоловіки ж уявляють собі кар'єру як більш високий суспільний статус і престижні посади [12].

Важливими в рамках проблеми дослідження виявилися саме емпіричні результати щодо гендерних відмінностей життєвих та професійних домагань студентів, адже майбутні правоохоронці під час фахової підготовки у ВНЗ також перебувають у юнацькому періоді вікового розвитку.

Так, дослідження О.П. Терновської показало, що вибір студентами пріоритетної кар'єрної орієнтації залежить від гендерних характеристик особистості: для андрогінного типу особистості більшою мірою характерна перевага орієнтації на стабільність, для маскулінного типу – орієнтація на менеджмент, для фемінного – орієнтація на автономію й служіння, а так само відсутність орієнтації на конкуренцію. Специфіка кар'єрних орієнтацій студентів на

завершальному етапі навчання у ВНЗ полягає в низькому рівні усвідомленості, що залежить від рівня розвитку їх рефлексивних здатностей [14, с.8, 15].

Сучасний облік студентства, орієнтований на індивідуалізм, пріоритет приватного інтересу, розрахунки на свої сили, цінність багатства обумовлює виникнення протиріччя між власними кар'єрними орієнтаціями й суспільно декларованими пріоритетами [14, с.11].

Грунтовне дослідження особливостей структури та динаміки життєвих очікувань у студентів з урахуванням гендерної специфіки проведено українськими дослідниками В.Г. Панком та Г.В. Рудь [13]. Автори наголошують на прагненні студентів мати власне житло, сім'ю та дітей, гарну роботу та можливість розвиватися. Цікавим виявився факт, що прагнення мати власне житло та дітей у дівчат більш виражено. У студентів виражена внутрішньодуховна особистісна спрямованість з перевагою цінностей, пов'язаних із задоволенням високих егоцентрично-духовних потреб у самореалізації, самоствердженні та духовній досконалості, самодостатності (авторитет, висока кваліфікація, можливість мандрувати, бібліотека). На думку авторів, це свідчить про задатки соціальної зрілості, розкутості, сміливості, що детерміновані цілісним баченням свого життя, реалістичним осмисленням власних прагнень, бажань та устремлінь. У студентів-чоловіків тенденція до професійного й фахового і особистісного самовизначення, концентрованого на соціальному, професійному самоствердженні. У студенток же спостерігається тенденція до реалістично-практичного та егоцентрично-гедоністичного самовизначення. Бажання працювати більш виражено у дівчат, а от прагнення до саморозвитку і самоосвіти у хлопців. При цьому до зміни місця проживання з метою реалізації життєвих планів більш готові дівчата, а от виїхати за кордон – хлопці. Студенти покладають на себе відповідальність за здійснення своїх планів, розвивається почуття реальності та адекватності щодо власних тактичних та стратегічних життєвих перспектив [13, с. 118–130].

Висновки. Таким чином, спираючись на існуючі дослідження гендерних особливостей життєвих домагань, зазначимо такі прогнозовані відмінності життєвих

Питання психології

домагань майбутніх правоохоронців, які доцільно також емпірично перевірити: існує гендерна асиметрія у життєвих домаганнях – курсантам-хлопцям притаманне прагнення домінування, досягнення мети, високої конкурентоспроможності, професійної успішності, втіленій у високих посадах та матеріальних благах у майбутньому, планування майбутнього детерміноване причинно-наслідковою моделлю світу; їх домагання стратегічні – сміливі, ризиковані, плінні, мінливі, можуть бути як позитивно

та і негативно забарвлені в емоційному плані, орієнтовані на швидке кар'єрне зростання; для курсантів-дівчат характерні тактичні – конкретні, прості, реалістичні та гнучкі життєві домагання та уявлення про бажане майбутнє, вони більш стійкі, терплячі, цілеспрямовані, лише позитивно емоційно забарвлені, орієнтовані на максимальне задоволення професійних інтересів та самореалізацію в обраній професії.

Література

1. Бендас Т. В. Гендерная психология: [учебное пособие] / Т. В. Бендас. – СПб. : Питер, 2006. – 431 с.
2. Воронцов Д. В. Гендерная психология общения / Д. В. Воронцов. – Ростов н/Д : Изд-во ЮФУ, 2008. – 208 с.
3. Гендерная психология / [Под ред. И. С. Клециной]. – 2-е изд. – СПб. : Питер, 2009. – 496 с.
4. Говорун Т. Стать та сексуальність: психологічний ракурс : [навчальний посібник] / Т. Говорун, О. Кікнеджи. – Т. : Богдан, 1999. – 384 с.
5. Долгих Л. М. Вплив статоворольових стереотипів на кар'єрні домагання молоді : дис... канд. психол. наук: 19.00.05 / Л. М. Долгих; Інститут соціальної та політичної психології АПН України. – К., 2007. – 187 с.
6. Життєві домагання особистості: [монографія] / [Т. М. Титаренко І. В. Лебединська, Н. В. Анікіна, О. Я. Кляпець та ін.]; за ред. Т. М. Титаренко. – К. : Педагогічна думка, 2007. – 456 с.
7. Ильин Е. П. Дифференциальная психология профессиональной деятельности / Е. П. Ильин. – СПб. : Питер, 2008. – 432 с.
8. Ильин Е. П. Дифференциальная психофизиология мужчины и женщины / Е. П. Ильин. – СПб. : Питер, 2007. – 544 с.
9. Ильин Е. П. Пол и гендер / Е. П. Ильин. – СПб. : Питер, 2010. – 688 с.
10. Кузина Р. Х. Психологические особенности профессиональной деятельности военнослужащих женщин: автореф. дис... канд. психол. наук / Р. Х. Кузина. – СПб. : СПбГУ, 2001. – 23 с.
11. Митина О. В. Кросскультурное исследование стереотипов женского поведения (в России и США) / О. В. Митина, В. Ф. Петренко // Вопросы психологии. – 2000. – № 1. – С. 68–86.
12. Могилевкин Е. А. Карьерный рост: диагностика, технологи, тренинг / Е. А. Могилевкин. – СПб. : Речь, 2007. – 336 с.
13. Панок В. Г. Психология жизненного шляху особистості: [монографія] / В. Г. Панок, Г. В. Рудь. – К. : Ніка-Центр, 2006. – 280 с.
14. Терновская О. П. Особенности карьерных ориентаций студентов на завершающем этапе вузовского обучения: автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / О. П. Терновская. – М., 2006. – 19 с.
15. Хлопоніна Н. Є. Вплив рольових очікувань подружжя на характер сімейного спілкування: автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.05 / Н. Є. Хлопоніна ; Ін-т соц. та політ. психології АПН України. – К., 2007. – 16 с.
16. Maccoby E. E. Psychology of sex differences / E. E. Maccoby, C. N. Jacklin. – London : Stanford University Press/Oxford University Press, 1975. – 634 p.

Movmyha N. E., senior lecturer

GENDER DIFFERENCES CLAIMS FUTURE LIFE GUARDIANS

The article is devoted to research of gender differences of vital aspirations of future limbs of the law. The features of registration of vital and professional gender roles are rotined on the basis of existent sex and role stereotypes and gender identity. The semantic aspects of masculine and womanish vital aspirations of future limbs of the law are exposed as representatives of modern student, who on the stage of studies in the institute are in the youth age-old period of development.

Keywords: floor, gender, gender roles, gender identity, vital solicitations, students, future law enforcement.